Твоят вестник!

АРДИНСКИ ГЛАС

месечно издание на общинска администрация и общински съвет - Ардино

година XIII, брой 136, октомври 2014 **www.ardino.bg**

Сезгин Байрям, Ресми Мурат, д-р Адам Персенски

Публично обсъждане

Общинското ръководство организира публично обсъждане за поемане на дългосрочен дълг за финансово подпомагане на МБАЛ - Ардино. Управителят д-р Адам Персенски запозна участниците в срещата - общински съветници, кметове, служители, граждани и медицински специалисти, с критичното състояние, в което се намира лечебното заведение. С въвеждането на изискванията на Министерството на здравеопазването, Националната здравно-осигурителна каса и Националният рамков договор, липса на лекари в лечебното заведение, както и водене на съдебни процедури, изплащане на просрочени задължения към доставчици и предишен банков заем, МБАЛ - Ардино изпадна в безизходно финансово състояние. Неразплатените разходи на лечебното заведение към 30.09.2014 г. възлизат на 347 174 лв. Работещите в лечебното заведение не са получавали заплатите си от м. май 2014 г.

„Мизеруваме, но изпълняваме задълженията си...“

Това споделят с отчаяние и горчивина най-пострадалата част от персонала - медицинските сестри и другите обслужващи.

За що-годе нормално функциониране на малката болница участниците в обсъждането се солидаризираха да бъде изтеглен дългосрочен заем в размер на 100 хил. лв. За обслужването на кредита ще бъдат използвани бъдещи вземания на лечебното заведение по работа със Здравната каса.

в броя

Делови свят	2
Зимно	3
Актуално	4
Свят	5
Инфо	6
Прочит	11-12
Публичност	13-14
Опит	15
Зона	16

Приложение на турски език 7-10

ARDİNO'NUN SESİ

BEN BİR İNSANIM, SEVGİ DOLU

200 YIL SONRA GELEN MÜJDE

Елитът

Да бъдеш песимист в България е лесно. Достатъчно е само да се оплакваш от живота и да обясняваш ясно и високо, че не вярваш в нищо. Жалбите, че младите не уважават ценностите на по-възрастните, са открити на египетски папирус, датиращ от 2000 г. пр.н.е. Оттогава възрастните непрекъснато се оплакват - по повод и без повод. Различията между поколенията, що се отнася до символи, герои, ритуали и ценности, са очевидни, но често те се надценяват. Проучванията сочат, че между младите хора има точно толкова качествени хора, колкото между старите. Но с тези оплаквания като че ли се скрива истината за принципните отношения между поколенията в една страна, защото те не са по линията млади - стари, а по линията можещи - не можещи.

Всяка държава има нужда от можещи хора, които да дават тон на обществото, да му показват пътя, по който да върви, ако то иска да се развива. С други думи - от хора, които да ръководят същото това общество.

ПОМНЕТЕ, лидерите не се раждат, те се създават. От всички нас зависи да се запретнем за създаването на добри лидери. Аз лично не бих могъл да седна тук и да питам къде изчезнаха лидерите, ако не бях готов да погледна себе си и да кажа: Какво направих напоследък, за да моделирам един млад мозък?

Лий ЯКОКА, президент на Форд

Обикновено наричаме тези хора `елита на нацията`.

Във времена като днешните много понятия са объркани и обществените пластове са силно разместени.

Очевидно е.

Елит са онези, които са разбрали, че дължат своя успех на обществото и са започнали да връщат дълга си на същото това общество. Едва тогава обществото ги признава за свой елит. Започва да търси тяхното мнение и съвети по всички наболели теми, за които са нужни решения.

ПОЛЗОТВОРНИ СРЕЩИ В ИТАЛИЯ

● Кметът Ресми Мурад е на мнение да продължат двустранните връзки и на ниво местни власти.

● Нашенските фермери могат и трябва да почерпят от опита на италианските си колеги. Но и държавата трябва да развърже кесията и да подпомогне всяко начинание, гарантиращо успех.

В периода от 15 до 18 октомври 2014 г. се осъществи обучение на представители на Местна инициативна група (МИГ) - Ардино. Те гостуваха на колегите си от сродно сдружение в област Емилия Романя, Италия. Целта на деловото посещение бе да се проучат добрите практики при прилагането на стратегиите за местно развитие.

Програмата на ардинци бе наситена с полезни и интересни срещи.

Първото посещение бе в „Fattorie Faggioli“ - многофункционална ферма, построена върху останките от древна крепост „Castello Bazino“. Тази ферма е център за обучения и практически занимания на младежи и предприемачи от цял свят: Европа, Япония, САЩ и Латинска Америка. Собственикът на фермата Фаусто Фаджоли - експерт по маркетинг и стратегии за развитие на селските територии към МИГ - Алтра Романя, представи практическа лекция и нагледно показа успешното прилагане на стратегията за местно развитие и методите за активиране на местното население към развитие на икономически инициативи и дейности в общността. Фермата предлага настаняване в къща за гости, съхранила атмосферата и автентичната архитектура на местните сгради, като същевременно е адаптирана към всички европейски изисквания за екологично производство и устойчиво развитие, като:

- собствени източници на възобновяема енергия,
- пречистване и ефективно използване на водата,
- производство на биологично чисти продукти,
- иновативни методи за реализиране на земеделска продукция,
- разнообразяване на производствата и реализиране на земеделски дейности с цел постигане на мултифункционалност и т.н.

Кметът на община Ардино Ресми Мурад се срещна със своя колега Клаудио Миландри - кмет на община Чивителла ди Романя, както и с председателя на Местната инициативна група Бруно Бизерни. Той ги покани в Ардино, за да продължат създадените връзки и на ниво местни власти.

Следващата посетена фирма бе „Poderi dal Nespoli“ - винарна, съхранила традициите и историческата реалност на областта Романя. За да отговарят на международните предизвикателства, те разработват иновативен проект „LED Романя“, в който тяхната винарна „Несполи“ е част от един по-мащабен проект за развитие на виното и търговията. Винарната е износител в няколко десетки държави.

Особено интересно бе посещението в „Casa Artusi“ - обучително демонстрационен център за развитие на еногастрономията като инструмент за устойчиво развитие на туризма и икономиката на територията. Програмата включваше и посещение на кооперативи „Cooperativa Agricola del Bidente“, „L’Ape Bianca’u други обекти, които са създадени или постигнали ръст в развитието си благодарение на проекти, реализирани съвместно с МИГ - Алтра Романя.

В последния ден от посещението представителите на МИГ - Ардино посетиха Пешеходна обиколка по целия маршрут до Моста на въздишките, площад Сан Марко, Дворецът на Доджите, Катедралата, Покрития търговски мост Риалто и др. забележителности на Венеция.

ОЩЕ - НА СТР. 15

ДНЕВЕН РЕД

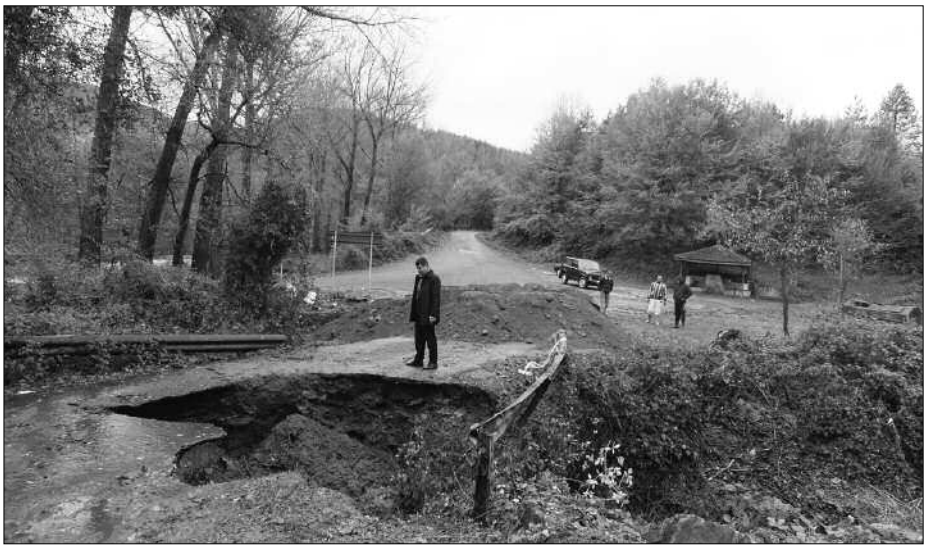
ГОТОВНОСТ ЗА КООРДИНИРАНИ ДЕЙСТВИЯ

Общинският кмет Ресми Мурад проведе работна среща на общинския оперативен щаб за координация и контрол на дейностите през есенно-зимния сезон и готовността на отделните институции. По изключително актуалната и важна тема на деня отношение взеха и кметовете и кметските наместници. Иззет Шабан, зам.-кмет и председател на общинския щаб, запозна участниците с плана за работа на общината във връзка с готовността на институциите за осигуряване нормалното функциониране на инфраструктурата, снабдяването и услугите 2014/2015 г. на територията на община Ардино. Той обърна внимание на някои

важни моменти, отразени в общинския план,

като докладва, че:

- Общината има сключени договори с фирми-изпълнители за зимното поддържане на общинската пътна мрежа.
- Кметовете и кметските наместници да обърнат по-сериозно внимание на снегопочистването.
- Приоритетно да се почистват пътищата и подходите към детските градини, училищата, болницата и здравните служби.
- Разпоредено е до 10 см снежна покривка да не се пускат машините за почистване.
- При паднала дървесна маса по пътищата отговорните лица да предприемат незабавни мерки за отстраняването им.
- При обилни снеговалежи и проливни дъждове - за снежна покривка, не почистени пътища, състояние на речни корита и микроязовири по места, и при видими опасности и предпоставки за критични ситуации да се докладва незабавно на дежурния в общината.
- Микроязовирите да са под постоянно наблюдение, макар и да не са общинска собственост, за евентуални опасности и нередности.

Заради проливния есенен дъжд водите на реки и рекички се надигнаха и причиниха щети в отделни места. На шосето за Дяволския мост се отвори огромна дупка, която прекъсна моментно движението на МПС към историческата забележителност.

Препоръките за работа при зимни условия:

1. С настъпването на зимата всички длъжностни лица, кметове и кметски наместници да изпратят предупредителни писма до собствениците на инертни материали, дърва за огрев и други, струпани на уличното платно, за да не затрудняват снегопочистващите машини.
2. Ръководителите на фирми, организации и учреждения да спазват общинска наредба № 1, отнасяща се за задълженията по снегопочистването и предотвратяване последиците при силни снеговалежи и бури.
3. Да се подава актуална и своевременна информация от всички длъжностни лица и кметове до дежурния на общината за обстановката през зимата.
4. Особено внимание да се обърне към болните, бременни майки и хората на хемодиализа.
5. Да се огледат добре сградите, които крият опасност от срутване.
6. Кметовете и кметските наместници в чиито територии има съществуващи микроязовири да следят постоянно за нивото на водата и състоянието на преливниците и при констатиране на нередности или крещи опасност, да докладват незабавно на дежурния в общината.
7. Да се ревизират преливниците на микроязовирите от наличните паднали дървета и други, които биха възпрепятствали нормалното оттичане на водата.
8. Да се огледат речните корита по места и там където има нужда от изсичане на дървета в урбанизираната зона, които евентуално могат възпрепятстват и затлачат коритата да се отстранят, а добитата дървесина да се предостави за ползване от училищата, детските градини и МБАЛ - Ардино.

ТЕЛЕГРАФНО

❖ **Санитарно-охранителните зони на всички водоеми в общината са в окаяно състояние. ВиК - Ардино, съгласно изискванията на закона, следва да обърне особено сериозно внимание и да приведе в ред нещата.**

❖ **Излъчена от нас комисия и представители на заинтересованите страни, съгласувано с директора на ДГС, да извършат оглед на главния път Ардино - Кърджали в участъка от табелата на града до с. Чубрика, като маркират опасните крайпътни дървета и да се приложи санитарна сеч. Същото важи с пълна сила и за общинската пътна мрежа.**

Ресми МУРАД, *кмет на общината*

❖ **От тази година влиза в задълженията ни да почистваме и пътя, пресичащ чертите на града.**

Сезер БЕКИР, *началник на Районна пътна служба*

❖ **Извършихме проверка за готовността за работа на снегопочистващата и специализирана техника, предвидена за зимно поддържане. Фирмите-изпълнители имат готовност за действие. Ние от своя страна винаги сме готови да реагираме адекватно.**

Гл. сержант ЧОЛАКОВ, *Районна служба ПБЗН*

СЪВЕТИ НА ПЕДАГОГА

Не разрешавай всичко на детето

Конфликтите между децата и възрастните са неизбежни. Детето трябва да знае, че не може да прави всичко, което поиска, че трябва да се съобразява с нормите на поведение, да зачита мнението и на заобикалящите го. Малките деца обаче не могат да проумеят кое е добро и кое лошо. Представите им са бедни, неточни., волята им слаба и те лесно се поддават на странични влияния. Липсата на житейски опит и правилно възпитание затруднява предвижданията им за дадена постъпка. Така децата често грешат и се стига до наказание.

Според степента на провинението наказанието може да бъде: неодобрение или упрек, забележка или предупреждение, лишаване от любимо удоволствие. Физическите наказания са недопустими. Те могат само да озлобят детето. Няма да забравя случая, когато баща ми удари шамар на 15-годишния ми брат. Обиден и засрамен той избяга от къщи и не се върна цели три дни. А провинението му бе, че играл карти със свои връстници.

Увлечението на родителите да прилагат чести наказания говори за педагогическо безсилие, за подценяване на други по-ефективни методи на възпитателно въздействие. Неправилно наложеното наказание не само, че не постига целта, то травматизира децата, създава у тях чувство за малоценност, принуждава ги да хитруват, да се оправдават, да прехвърлят вината върху другите. Всичко това води до пораждане на човешки слабости - лъжа, лицемерие, злоба, егоизъм и т.н.

Георги ДАМЯНОВ

Противопожарните изисквания

С настъпването на есенно-зимния период в предприятията, стопанствата, учреждения, училищата и личните домове се създават условия за възникване на пожари от неспазване на противопожарните изисквания при съхраняването на горими течности и горими твърди материали и използването на различни видове отоплителни уреди.

При всяко подценяване, груба небрежност или принизено чувство за отговорност изграденото с толкова много труд и усилия само за един миг се унищожава. Става дума за пожарите - едно бедствие, при което се причиняват големи щети, а не рядко загиват хора.

Причините обикновено се дължат на поставяне на отоплителни и нагревателни уреди в близост до леснозапалими течности и горими материали или се забравят включени без наблюдение. Често възникват пожари и поради претоварване на електрически инсталации.

Много от пожарите възникват от детска игра с огън. През есенно-зимния период родителите и учителите трябва да обръщат по-голямо внимание на противопожарното възпитание на децата, защото тъкмо тогава те най-много се задържат по домовете и в игрите си често използват кибрит, запалки и други огнеизточници.

За да не бъдат допуснати пожари в обектите, задължение на всички ръководители е да осигурят точното и строго спазване на противопожарните изисквания. Ето защо е необходимо с помощта на противопожарните органи и пожаротехническите комисии още един път да се провери изправността на отоплителните уреди и местата на тяхното поставяне. Под никакъв предлог не се разрешава ползването на нестандартни отоплителни уреди.

За недопускане на пожари от отоплителни и нагревателни прибори и системи трябва да се спазват следните изисквания:

- Отоплителните печки трябва да се монтират върху негорими подложки, които да излизат 0,30 м. пред тях и 0,10 м. встрани и зад тях.
- На разстояние 0,80 м. от печките и на 0,50 м. около комините не трябва да се поставят горими материали.
- Печките трябва да бъдат изправни, с добре затварящи се вратички, здраво закрепени скари и със здрава тухлена облицовка.
- Димоотводните тръби трябва да се сглобяват плътно по посока на пушека и здраво да се укрепват.
- Свързването на димоотводните тръби с комините трябва да става с розетка.
- Натрупващите се сажди в комините трябва да се почистват редовно. За готварските печки - на 3 месеца, а за отоплителните - на 6 месеца.
- Забранява се почистването на комините чрез изгаряне на саждите посредством леснозапалителни течности, нафталин и др.
- Забранява се разпалването на печките с леснозапалими и горими течности - бензин, нафта и др.
- Всяка вечер печките да се изгасят, а сгурията да се изнася изгасена на определени безопасни места, отдалечени от горими материали.
- Забранява се зареждането на печките от вечерта за сутринта.
- Забранява се оставянето на горящи печки и загряването им до червено.
- Складирането на въглищата да става на пласт с дебелина до 1,5 м. и без да се смесват с дърва и други горими материали.
- Забранява се използването на нестандартни печки.
- Не се допуска прокарването на димоотводни метални, каленови и етернитови тръби през необитаеми помещения или през подпокривни пространства.
- Топлоотводните тръби, радиаторите и калориферите всеки ден трябва да се почистват от прах.
- Забранява се сушенето на дърва върху печките.

При обилни снеговалежи да се организира своевременно почистване на уличните хидранти и пътища, водещи до водоемите от натрупан сняг.

Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ - Ардино

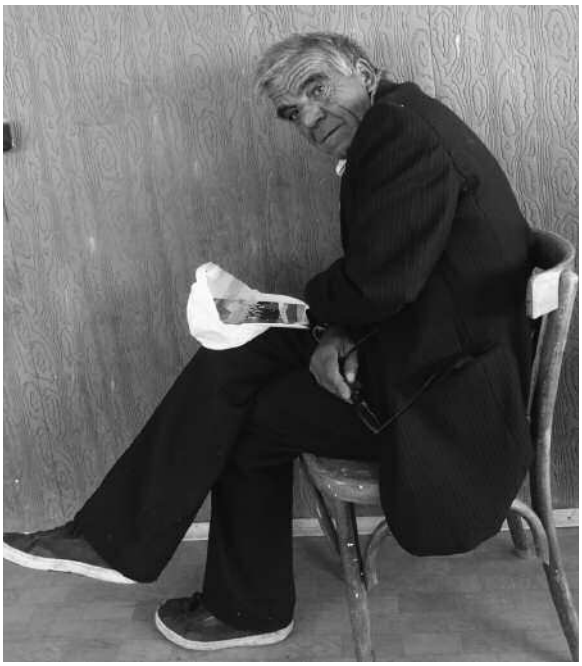

ЧОВЕКЪТ Е ТВОРЕЦ НА СЪДБАТА СИ

Както повечето примати, човекът е социално същество, надарено с интелект и воля. Той има високо развити комуникационни, изразни и организационни способности. Социалните структури на човешките популации са особено комплексни, състоят се от сътрудничещи и конкуриращи се групи, на различни нива - от малко семейство и партньорство до различни сдружения на политическа, научна, икономическа и религиозна основа. Обществените взаимодействия между хората водят до установяване на разнообразни социални норми, ритуали, традиции, закони, които са в основата на човешкото общество. Хората имат и добре развит усет за красота и естетика, в комбинация с желание за самоизява, което води до културни нововъведения като изкуство, литература и музика.

Човек се отличава и с желанието си да разбира и влияе на света около себе си, в търсене на обяснение и начин за използване на природните явления. Това желание води до възникване на науката, митологията и религията. Вроденото любопитство води до развитието на разнообразни предмети и умения. Човекът е уникален вид, единственият, който пали огън, готви храната си, шие си дрехи и използва многобройни други технологии.

Както се знае, понятията „добро“ и „зло“ в природата не съществуват. Те се създават от човека в обществото, което определя чрез божествените и земни закони, кое е добро и кое зло. Тези закони са продиктувани от инстинкта за оцеляване на обществото. То значи инстинктът, който диктува на животното едно напълно егоистично поведение спрямо другите, тука, напротив, действа в обратната посока: налага на индивида да се откаже от част от личния си егоизъм и свобода в полза на обществото. Това е много важен момент. Защото - помислете си - кого наричаме ние „добър“, „всеотдаен“, „спасител“ и т.н.? Тези хора са жертвали голяма част от егоизма си за другите. Те стават пример, поне за някои.

Едно общество, в което хората ще бъдат сигурни за утрешния ден, ще бъдат свободни да избират живота си без насилие и без страх не е още крайната цел. То просто е условие, за да продължи еволюцията на човека към създаване на необходимите условия, за да може той да започне да овладява своите вътрешни сили, за духовното му издигане и усъвършенстване. Да се създаде друго, по-съвършено общество, в което понятията „добро“ и „зло“ ще приемат съвсем други измерения и смисъл. Общество, в което инстинктът за оцеляване в примитивния си вид ще отстъпи място на съзнанието, че индивидът е отговорен за собственото си издигане и за усъвършенстването на обществото, за да се осъществи великата цел, която гласи, че най-добрият начин за изява на вече одухотворения инстинкт е съзнанието, придружено с пълно и радостно доволство, че човекът е творец, който доброволно отдава на другите резултата от своите творчески постижения, отдава себе си. За да спечели едно повисше безсмъртие.

СЪОБЩЕНИЕ

Уважаеми жители на община Ардино,

За реализиране на Интегрирания план за обновяване на град Ардино и разрешаване на проблемите с жилищното строителство, отредихме терени за Урегулирани поземлени имоти (УПИ) в местността Хармана, квартал Любовна чешма, квартал Бостанджии и ул. Орлови скали. Една част от улиците в тези квартали се явяват продължение на съществуващи улици, а други три не са идентифицирани с наименования и номерация.

Подобен проблем съществува и в по-големите села на общината - Жълтуша, Бял извор, Горно Праховo, Боровица и Млечино.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 18 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), Общинският съвет приема решения за именуване и преименуване на улици, площади, паркове, инженерни съоръжения, курорти, курортни местности и други обекти с общинско значение.

В тази връзка за извършване на адресната регистрация в улиците и номерацията на жилищните сгради, Общински съвет - Ардино прие решение за избиране на комисия за изготвяне на предложения за именуване на улици, съгласно ЗМСМА. Предложенията могат да бъдат свързани с известни личности от град Ардино, общината и региона, географски наименования и други.

Предложения, с кратка обосновка, могат да бъдат предоставени в срок до 28 ноември 2014 г. в деловодството на община Ардино.

Ресми МУРАД
Кмет на община Ардино

ЧИТАТЕЛ-РЕДАКЦИЯ

Джамил Ахмедов от с. Кроячево:

Благодаря Ви, фелдшер Моллова

Неотдавна, в среднощен час, спешно ми се наложи да потърся медицинска помощ. Затова посетих ФСМП в гр. Ардино, където екипът, който беше на смяна ме посрещна вежливо и обслужи професионално. Прегледа ме медицинския фелдшер Хатидже Моллова, която за момента извърши необходимото за моето здраве. Тя ме окуражи с компетентните си съвети за следващия ден - как и какво да направя, посещавайки личния си лекар.

Благодаря ви госпожо Моллова, бъдете все така всеотдайна за здравето на хората. Защото благодарността им е и ще бъде най-голямата награда за дарената от вас хуманност.

Бъдете жива и здрава!

ПРОГНОЗА

До 2030 г. 50% от сегашните професии ще изчезнат

● ***В идните 15 години ще има революция в начина, по който работим, и съответно ще настъпи революция в начина, по който планираме и мислим за работните си места***

В идните петнайсетина години вероятно ще настъпи сериозна промяна в работните ни места и това ще направи излишни близо 50% от съществуващите днес професии, прогнозират анализатори.

Изкуственият интелект ще промени бизнеса и работата, която вършат хората. Работата с клиенти и голяма част от средния мениджмънт например просто ще изчезне, твърди докладът „Устрем към 2030: Бъдещето на работата и работното място“, подготвен от американската компания Си Би Ар И и базираната в Китай „Дженезис“.

В проучването са били анкетирани 220 експерти, бизнес лидери и млади хора от Азия, Европа и Северна Америка.

“Близо половината от днешните професии няма да съществуват още през 2025 г.

Новите работни места ще изискват творческа интелигентност, социална и емоционална интелигентност и способност за създаване на изкуствен интелект„, се казва в доклада.

Работните места с редици от бюра напълно ще изчезнат, не защото не са подходящи за целта, а просто защото целта вече няма да съществува, отбелязват авторите.

„В идните 15 години ще има революция в начина, по който работим, и съответно ще настъпи

революция в начина, по който планираме и мислим за работните си места.

Драматичните промени в начина, по който хората работят, наблюдавани в последните две десетилетия, ще продължат да се развиват и следващите 15 години, откривайки нови възможности за компаниите да създават стойност и да подобряват представянето на служителите чрез иновативни работни стратегии“, коментира Аншуман Мегъзин, управляващ директор на клона на Си Би Ар И в Южна Азия.

Той допълва, че много от тези възможности вече са факт и умните компании, които се възползват рано от тях, ще спечелят конкурентно предимство.

Незабавно и сигурно онлайн плащане на консумирана ел. енергия

Електронният архив на фактури е сред най-популярните услуги на е-системата за проверка и плащане „EVN Онлайн плюс“, която EVN България стартира на своята интернет страница през 2012 г. Услугата „История на фактури“ дава възможност на клиентите, използващи „EVN Онлайн плюс“, да виждат архив на своите фактури за последните 13 месеца. Информацията за фактурите се представя по месеци за съответния ИТН (измервателна точка номер) по регистрираните клиентски номера. По този начин всеки клиент може да направи сравнение на своята енергийна консумация и стойност на фактурата за аналогичен миналогодишен период. Всеки клиент може да направи бързо и лесно сравнение на своята енергийна консумация по месеци. Все повече клиенти предпочитат да заплащат консумираната енергия чрез „EVN Онлайн плюс“ на: https://www.evn.bg/Online-Services/Login.aspx

ARDİNO'NUN SESİ

• Ekim 2014 • • Hazırlayan: Saffet Eren •

BEN BİR İNSANIM, SEVGİ DOLU

Ben bir insanım sadece, kendimce yaşayıp mutlu olmasını bilen. Küçücük dünyamda keşfettim sevginin gücünü, içime hep sevgi tohumları ektim beyaz çiçeklerden. Beyazları serpiştirdim üzerime hep gençliğimde. Ondandır çok sevişim kardelenleri de.

Ben bir insanım, insanlarımı çok seven, onların gözlerinde ışıklar yanarsa onlarla ışıyan, onların yüzlerinde tebessümler açarsa gölgesinde gülümseyenim.

Ben bir insanım, kulluğa köleliğe karşı olan.

Ben halktan biri olan sade bir canım, insanım sadece. Ne ırkçıyım, ne cinsiyetçi, ne sadece Türkçedir dilim, ne de tek dinim. Ben sonuna kadar Türküm, türk insanımın yanında, ben Almanım, ben Bulgarım, ben Rusum, Fransızım, ben her dindenim, ben her dildenim, ben sadece insanım insan, insanların yüreklerinde. Tenim hem siyahtır, hem beyaz, hem melezdir hem kiraz, gökkuşağı renginde kardeşliği taşırım, aydan ve güneşten sevgi ve ışık aşırırım.

İçimde sadece sevgi beslerim, içimde sadece dostluk beslerim, ekerim insanlığın tohumunu içime, sevgimle sularım toprağımı bedenimde, gözyaşlarımı yağmur ederim göğümün bulutlarında, yağdırırım onları şefkatimle karıştırarak ihtiyacı olanlara.

Müzeyyen Avcıoğlu

Övündüğüm tek şey insanlığımdır, gözlerimdeki insan sevgisidir, yüreğimdeki iyiliğimdir. Aslan kesilirim haksızlıkların önünde, kükrerim gücüm yettiğince, erdemsizlere, namussuzlara, şerefsizlere haykırırım sesimi duyurabildiğimce. Acırım, ağlayan bebeğe, üşüdüğünde annesi terk edince. O bebek ki sevgiyi kim verse de yoksundur hep anne sevgisine. Yıkılırım zalimlerin önünde, üzülürüm kalpsizlerin vicdansızların önünde, korkarım iftiralardan, sakınırım yalanlardan, uzak dururum yalancılardan. Acısı çok ağırdır diye bedeli çok zordur diye insan olmaya çalışırım sürekli ruhumda, içimde. Çabuk kırılırım, alınırım, üzülürüm, kötüdür benim işte bu yanım. Herkes gibi yaşarım, herkes gibi gülerim.

Ben bir insanım, gönlümün bahçelerinde en zirvesinde taşırım sevdamı aşkımı içimde, ne çok gözyaşı dökerim aşka geldiğimde. Ne şiirlere sığarım, ne dizelere, damlarım mürekkep gibi namelere. Övünürüm başkaldırışımla, övünürüm insanlığa değer verişimle. Ben dinine, diline, ırkına göre ayırt etmem insanları. Alman da gelinimiz var, Bulgar da kardeşimiz var, melez de yeğenimiz var, Hollandalı Anitamız olmuştur Ayşe. Ben onların dinlerindeyim, ben onların dillerindeyim, ben onların sevgisindeyim, kalplerindeyim. Sofya'dan seslenir Asya, Dona arkadaşım, İstanbul'dan heykeltraş Mariya arkadaşım. Hepimiz kardeşiz, çok renkli gökkuşağı gibi, hepimiz dostuz ele ele insanlığın gününde. İnsanlığımdır gözümden akan yaşlar, insanlığımdır içimden taşan aşklar, sevdalar içimde tertemiz her yöne. İster zenci ol, ister Arap, ister Türk ol ister yabancı, yeter ki insan ol.

İnsan ol be kardeşim! Bölme dinleri, bölme dilleri, bölme sevgileri biz insanlar seviyoruz birbirimizi, tüketin bitirin içinizdeki kinleri…

Ben Allah'ımın bir sevgi dolu kuluyum.

Müzeyyen AVCIOĞLU

200 YIL SONRA GELEN MÜJDE

Zülkef Yeşilbahçe

Orda bir köy var, uzakta,
O köy bizim köyümüzdür.
Gezmesek de, tozmasak da
O köy bizim köyümüzdür.
Orda bir ev var, uzakta,
O ev bizim evimizdir.
Yatmasak da, kalkmasak da
O ev bizim evimizdir...

Ancak oralarda terk edilen o ata topraklarında bir köy yok. Binlerce köy var. Binlerce yıkılan yok olan evler var. Bulgaristan'da 1984-85 yıllarında Müslüman Türk halkı üzerinde uygulanan asimilasyonun sonunda meydana gelen zorunlu göçün Bulgaristan da bıraktığı izlerdir bu yıkılan binalar. Yok olan anılar, hatıralar.

Ahmet Kutsi Tecer'in Orada bir köy var uzakta başlıklı şiirinden ilk iki dörtlük ile başlamak istedim. Bu şiire benzer bir cümleyi de Sayın Osman Kılıç n 46 yıl sonra ziyaret ettiği Bulgaristan anılarında; Gündüzleri hayalimde, geceleri rüyalarımda sözünü hatırlattı bana ata toprakları için.

Devamı sayfa 8'de

Ardino Belediye Başkanı Resmi Murad: İnşallah gelecek Kurban bayramında köprünün, yolun ve caminin resmi açılışını birlikte yaparız.

200 YIL SONRA GELEN MÜJDE

7. sayfadan

4 Ekim 15 arası oralardaydım. 70. yaş günümde. Kurban bayramında. 98 yaşındaki canım anamla birlikte. Kızım, kardeşim ve yeğenimle bir arada, doğduğumuz köyde Topallar'da. Hayaliydi Yeşilbahçe sülalesinin köy camisini yeniden yaptırmak. Bu kurban bayramında o da nasip oldu onarıldığını görmek canım anamla birlikte. Hasretle sarıldık 4 aydır **caminin onarımını yöneten kardeşim Bestami'ye.** Sevinç gözyaşları döktü canım anam kardeşimi ve onarılan camiyi görünce kardeşime sarılarak. Hepimiz duygulandık, gözlerimiz buğulandı.

Türkiye'nin muhtelif kasabalarına, şehirlerine göç etmiş olan köylülerimiz bir araya gelmişlerdi. 50-60 yıllardaki geleneğimizi uzun bir aradan sonra tekrar başlattık. Kesilen kurbanlardan birer parça getirerek itina ile parçalandıktan sonra kazanlarda yahni yapıldı. Okunan mevlidi şerif ve dualardan sonra katılanlara dağıtıldı. İşte o gelenek kurban bayramının 3'ü günü tekrar başlatıldı. Bu güne katılanlardan Lüleburgaz'dan Sami bey, İstanbul'dan Mehmet Ali, Bursa'dan öğretmen Salimehmet, Manisa'dan Necati vb. caminin onarılmasını ve bu geleneğin yeniden başlatılmasından duydukları memnuniyeti belirtmek için şu sözleri kullanıyorlardı; **sizleri kutluyoruz, sözün bittiği yerdeyiz. Gelecek yıllardaki etkinliklerde tüm köylülerimizi burada görmek en büyük arzumuz** olarak özetlediler.

Hüzünleniyor insan terk edilmiş evlerin yıkıntılarını görünce. Duraklıyorum, uzun ve uçsuz bakışlarımla anılar dolu yılları canlandırarak gözlerimin önünde.

Yüzlerce yıl ömürlerin geçtiği bu evlerin yıkıntıları buralarda yaşanan anıları da zaman içerisinde toprağa gömecek. O evlerde veya o köyde yaşamış olan insanlar bu görüntüler karşısında duygulanıyor. Çünkü onlar buraları kendi rızaları ile terk

Topallar köyü cami onarım çalışmalarını yöneten Bestami Yeşilbahçe

etmediler. Fazla yoruma gerek yok.

Kardeşim Basri Yeşilbahçe'nin bir sözü aklıma geldi bu üzücü tabloyu izlerken. "İnsanoğlu en çaresiz ve üzgün olduğu bir anda bile dilerse kendisini teselli edebilecek bir sebep bulabilir."

Evet, ben ve komşularımız yeniden onarılan camimizle ve 200 yılı aşkın bir süredir yapılamayan köprü ve yolun yapılacağından teselli bulduk. Bundan sonra köyü terk edenlerden geri dönenler daha çok olacak. Çünkü araçları ile evlerinin önüne kadar gidebilecekler. Arzu edenler ibadetlerini camide yapabilecekler.

Camimizin onarımına başlandığı zaman sosyal paylaşım sitelerinde gördüğüm zaman inşallah başarırız demiştim. Şimdi mutluyuz. Onarımda emeği geçen başta kardeşin **Bestami Yeşilbahçe** olmak üzere, Ardino Belediye Başkanı Resmi Murad'a, Salimehmet öğretmene, Hacin Hüseyin agaya, Dr. Muazzes hanıma, Rıfat Beratlı'ya, DOSAB başkanı Feridun Kahraman ve tüm katkı koyanlara köylülerim adına teşekkürlerimizi bildiriyoruz.

Cami hava muhalefeti nedeni ile 2014 yılı kurban bayramına ibadete yetiştirilemedi.

Ancak bu ziyaretimde makamında görüştüğüm **Ardino Belediye Başkanı Resmi Murad sevindirici bir haberi dile getirdi.** Kendisini ziyaretimde, caminin onarıma başlandığı günlerde Bursa'da kurulu Eğridereliler Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Ahmet Kahraman ile birlikte köye gitmişler. Fakat köyümüze ulaşmak için mesafeyi 80'li yıllarda açılan kara yolunu ve iki derenin sularını yararak geçmesi gerektiğini görmüş. Dereden geçerken aracı sudaki taşlara çarpmış. Her gün bu çileyi çeken insanları düşünmüş ki, ben dereden dolayı otomobilimi köye götüremediğimi söyleyince: - Zülkef abi 2015 yılının ilk aylarında ilk işimiz o dereye bir köprü ve yolun asfaltlanması olacak. İnşallah gelecek kurban bayramında köprünün, yolun ve caminin resmi açılışını birlikte yaparız.

Doğrusunu söylemem gerekirse çok memnun oldum. Çünkü 200 yılı aşkın bir süreden sonra köyümüzü ana yolla ayıran koca derenin üzerine bir köprü yapılacak ve bundan sonra yağmurda kışta acaba köyüme nasıl geçerim korku ve çilesi son bulacaktı. Yazımızın başlığını da 200 yıl sonra gelen müjde olarak atmamın sebebi, köyümüzün yaşlıları ile yaptığımız konuşmalarda 1700 sonları 1800'lü yılların başlarında 3-4 ailenin yerleşmesi ile oluştuğu anlatılıyordu.

Başkandan kısa ve net cevap aldım. Bu müjdeyi ertesi gün köylülerime verdim. Bazıları inandı, bazıları inanmadı. Onlar hep söz veriyorlar, ama iş yapmıyorlar diyenler oldu. Ben sayın başkanın o sözlerine inandım. Bu tahüdü dernek başkanı Ahmet Kahraman'ın yanında da vermiş. Çünkü onların başlıca görevi halka hizmettir. Çok geç kalmış bir müjde de olsa sevindik. Dileriz sevincimiz kursağımızda kalmaz. Dileğim seneye nasip olursa açılış törenlerini de siz değerli okurlarımla paylaşmak.

Zülkef YEŞİLBAHÇE
Bursa Kent Gazetesinden

● TÜRKÇE DERSLERİ ● sayıdan sayıya ● TÜRKÇE DERSLERİ ●

OKUYALIM, ANLATALIM, YAZALIM

KUŞ YUVASI

Gece yarısı zorlu bir rüzgâr çıktı. Yaşlı ağaçların dalları eğilip büküldü. Orada burada çatırtı duyuldu. Uyuklayan kuşun yuvası bir yana eğildi. İçindeki yavrulardan biri yere düştü. Kanatları henüz tüylenmemiş yavrucağız acı acı cikledi. O zaman ana kuş korkuyla gözlerini açtı. Birden havalandı. Yavrusunu aramağa başladı. Sesi acıklıydı, sanki:

- Neredesin yavrucuğum, diyordu.

O arada şimşek çaktı, ortalık aydınlandı. Ana kuş yavrusunu gördü. Hemen onu yerden kavrayıp yuvaya kaldırdı. Hava artık serinlemişti, iri iri yağmur damlaları düştü. Yavrucuklar analarının sıcacık kanatları altına sokuldular. Usulca gözlerini yumarak uykuya daldılar.

Ama anaları sabaha kadar kanatlarını ve gözlerini kapatmadı.

Angel KARALİYÇEV

Okuduğumuzu anladık mı? Yanıt verelim.

1. Yavru kuş neden yere düşmüştür?
2. Anası onun düştüğünü ne zaman anlıyor?
3. Ana kuş sabaha kadar ne yapıyor?

Sözcüklerin anlamı

zorlu: Güçlü, kuvvetli, şiddetli.

Anlatalım, yazalım

1. Okuduğunuz yazını başlığını defterinize yazınız.
2. Yazının başlığı hangi temel harflerle yazılmıştır?
3. Sizce bu yazıya daha nice başlıklar konabilir?
4. Yazar "sanki" kelimesini kullanmakla neyi belirtmek istemiştir?

TÜRKÇESİ VARKEN

CV	- Öz geçmiş
Okey	- Tamam
Provoke etmek	- Kışkırtmak
Konsensus	- Uzlaşma
Link	- Bağlantı
Laptop	- Dizüstü bilgisayar

Ardinolu öğretmen Necla Hayrullova, 26 öğrenciye Türkçeyi sevdiriyor, öğretiyor. O, öncelikle çocukları eğlendirerek derslere hevesle gelmelerini, birbirlerine alışmalarını ve Türkçe iletişim kurmalarını sağlama yolunda özenle çalışıyor.

Kitaplar, bize hiç darılmayan dostlarımızdır.

METİN NEDİR

Yazıları okuyunuz. Hangi yazıda tümceler birbiriyle anlamca bağlıdır?

***

Levent'le bahçede saklambaç oynuyorduk. Okula bir pilot geldi. Ağaç dikelim. Hiç bankaya gittiniz mi? Annem temizlik yapacaktı.

***

Levent ile bahçede saklambaç oynuyorduk. Levent, saklanmak için bahçeden dışarı çıktı. Yolun öte tarafına hızla koştu. Sağına soluna bakmadı. O sırada hızla gelen arabayı göremedi. Araba Levent'e çarptı. Yaralanmıştı.

Birbiriyle anlamca bağlı olan tümceler metin oluşturmaktadır.

Yukarıdaki metne uygun olan başlığı seçin.

- İki arkadaş
- Kaza
- Araba

Başlık, metinde anlatılanlar hakkında bilgi vermektedir.

Tümceleri metin haline getirin.

Evden çıktık.
Kardeşimle erken kalktık.
Okula hazır olduk.

Şiire başlık düşünün.

Ağaçlar çıplak kaldı,
Döküldü hep yapraklar.
Günler de pek kısaldı,
Gidiyor göçmen kuşlar.

TÜMCE nedir?

Duygu, düşünce, haber veya isteklerimizi tam olarak bildiren söz yada söz gruplarına cümle (tümce) denir.

Birkaç örnek:

Köyümü çok seviyorum.
(Bir duygu bildiriyor.)

Yalan söyleyenleri kimse sevmez.
(Bir düşünce bildiriyor.)

Ögretmenimiz hasta olmuş.
(Bir haber bildiriyor.)

Bir bardak su verir misin?
(Bir istegi bildiriyor.)

● KONUĞUMUZ ●

Akif YURTSEVER:

Okumayı severim, arada kaleme de sarılırım

Rodoplar'ın şirin mi şirin Ardino kasabasına bağlı Lenişte köyü Dalca mahallesinde 1957 doğumlu bir fakir çiftçinin oğluyum. İlk ve orta okulumu köyümde tamamladıktan sonra liseyi Ardino'da devam ettim. Askerliğe elverişli olmadığımdan terk edildim. Çoçukluk yıllarımız hep tütüncülük ve hayvancılıkla geçti. Erken yaşta evlendim ve 3 çocuk babası oldum. Babamın ölüm sebebiyle uzak şehirlere çalışmaya gidemedim. Doğduğum köyde işbaşı yaptım ve Türkiye'ye göç

Akif Yurtsever

edene kadar (1990) orada çalıştım. Ailemle Bursa'ya yerleştik. Burada da hayatımı çalışmakla sürdürdüm. Baştan BURÇ sinemasında operatör olarak çalıştım, ek iş olarak da piyangoculuk yaptım.Sonraları da bir fabrikada teknik elemanı olarak hizmet verdim. 2010 yılında emekliliğe ayrıldım.

Okumayı severim, arada kaleme de sarılırım. Ak kağıt üzerine dünden bugüne çileli yaşantılarımızı yazarak faydalı olmak istiyorum.

NİNEMİN BUĞDAY ŞİNİKLERİ

Küçüklüğümüzde masal dinlerken derin uykulara dalardık. Ninemiz, beni dizine yatırır ve o güzelim Rodoplar şivesiyle bana ninni manileri söylerdi, masallar anlatırdı, ama nedense hep gözleri nemle dolardı. Bu manzara karşısında ben şaşkınlığımı gizlemezdim ve bir türlü bu ağlayışın nedenlerini çözemezdim. Daha sonra anladım ki, o bana masal anlatmıyormuş, kendi başından geçen acıklı olaylara dem vuruyormuş.

Bundan 138 yıl öncesi gözlerini dünyaya gözlerini açan ninem, küçük yaşta Mümin dedem ile evlendiriliyor. Dedemin sülalesi, koyun çobanlığı ile uğraştıklarından dolayı, bize Kahyaoğulları derler. Balkan harpleri başladığında, ninem dedemi yırtık çarıklarla Osmanlı saflarında savaşmaya gönderiyor. Gidiş o gidiş, bir daha dedemden haber alınamıyor, kim bilir hangi cephede şehit düşmüş. Mezarını bile bilmediğimiz dedemiz, arkasında dört yetim yavru bırakmış ve bunların bütün bakım yükünü ninem üstlenmek mecburiyetinde kalıyor. Herkesin bir parça lokmaya muhtaç olan dönemler. Açlık ve sefillik her evin kapısını çalmakta. Açlıktan kırılmamak için, ninem de köy erkeklerinin arkasına koyulup, ta uzak Tuna kıyılarına kadar iki şinik buğday bulabilmek için uzun yollara dökülüyor. Bu iki şinik buğdayı gencecik omuzlarına yükleyip, haftalarca, tükenmek bilmeyen yollarda sefil oluyormuş.

Günümüzün insanı bu durumu asla anlayamaz.

Genelde geceleri yürüyorlarmış, gündüzleri ise kuytu yerlerde veya samanlıklarda gizlenmeyi tercih ediyorlarmış, çünkü etrafta gezinen başıboş insanlar saldırılarda bulunuyormuş ve o iki şinik elden gidebiliyormuş.

Doğduğum Dalca mahallem

Bir gece ninemin grubuna kurt köpekleri saldırmış ve çoğunu ısırmışlar. Bulgar babular merhametli davranmış ve bunların yaralarını ekşi hamurla sarmalamış. Daha sonraki kıtlık döneminde çocuklarına darı tohumu ve mısır öbeleği yedirmiş ninem.

Elli bir göçünde parasızlıktan Ana vatana göç edememişler.

Benim gözümde ninem dinç ve güçlü bir kadındı, hatta erkek gibiydi, yaşam mücadelesi ona her şeyi öğretmişti. Yüz yaşına kadar, her cuma kasaba pazarına kadar on kilometrelik yolu yürüyerek gidip geliyordu. Kızılcık bastonu dahi kullanmazdı. Bir de çok güzel sesi vardı. O türkü söylemeye başladığında, adeta dağ yamaçları titrerdi, kuşlar bile susardı. Ninemin bir de büyük meyve bahçesi vardı. Yaramaz köy çocuklarının sıkça istilasına uğruyordu bu bahçe ve bunların "Kaçıın, Keyegarısı geleeer!" diye avazı çıktığı kadar bağıran bu afacanların sesleri hâlâ rüyalarımı süslemekte. Ninem cimri birisi değildi, meyve bahçesinden topladığı sepet dolusu ürünü konu komşuya yediriyordu, hayır için.

Yüz yaşına girdiği yıl yine acı bir haber onu tamamen yıktı, babamın ölümünü öğrenince felç geçirdi ve iki yıl yatağa mahkûm oldu. Doktorlar bile ona tıbbi yardımda bulunamadı, çünkü o koskoca bir asır boyunca hiç doktor yüzü görmemişti. Mekanın cennet olsun, Şerife nineciğim!

Okulum... yeryüzünden silinip giderken...

ИНТЕГРИРАНИЯТ ПЛАН ЗА ОБНОВЯВАНЕ НА АРДИНО

➔ *Продължение от миналия брой*

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ

Цели на икономическото развитие на града и общината

Една от приоритетните оси в Общинския план за развитие 2007-2013 г. е насочена към „Конкурентна икономика, основана на местните условия и ресурси". Първата цел по този приоритет е била „стимулиране на инвестиционната активност" чрез:

- Маркетингов профил на общината.
- Общинска икономическа програма.
- Връзки и партньорство с други общини и градове, включително международни.
- Участия в панаири, борси и изложения.
- Увеличаване на капацитета за усвояване на средства от фондовете на ЕС.
- Вкарване в употреба на неизползван сграден фонд.

Не са открити категорични данни за изпълнението на тази цел, но съдейки по икономическата картина, тя не е постигната. Градът и общината имат жизнена необходимост от инвестиционна активност в производствени мощности, за да се създадат привлекателни работни места. Това означава пренасяне на целта в новия планов период, но смяна на средствата/мерките.

Втората цел е била насочена към „Развитие на конкурентоспособни промишлени производства". Мерките варират от директни, инвестиционни (преработвателни предприятия), до мерки - стимулиране, подпомагане, диверсификация. Като че ли всичко е останало само добри пожелания. Резултатите и от тази цел са жизнено важни за града, но трябва да се заложат реализуеми мерки и действия.

Неизпълнена изцяло и пренасяща се в новия планов период цел е и „Развитие на жизнеспособен туризъм..." За разлика от индустрията, в тази сфера е направено много, но недостатъчно за осезателни икономически резултати от туризма.

Обобщено, икономическата политика на общината е адекватна и добре насочена, но не са намерени реализуемите мерки и инструменти за привличане на външни инвестиции в производства и съответно, в атрактивни работни места.

Обща характеристика на икономическото развитие

Характеристиките на общинската икономика отпреди 7 години се разчитат и в съвременния й облик и състояние:

- Традиционни производства с ниска ефективност и преобладаваща заетост на жени (текстилно и шивашко).
- Висок дял на аграрния сектор, при това, с натурален характер.
- Монокултурно земеделие (тютюн и картофи) върху раздробени малки площи - поради особеностите на природния комплекс.
- Ниски доходи.
- Висока безработица.

Новото в изтеклия период е факта, че негативните черти от горната обобщена картина са се влошили (особено безработицата). На този негативен фон изпъкват и позитивни резултати от работата на местната икономика. В периода 2009-2012 г., приходите от дейността на нефинансовите предприятия са нараствали плавно от 34,4 млн. лв. до 44,9 млн. лв. След естествения спад в годините на кризата, възход бележат и разходите за дълготрайни материални активи. Макар и на твърде ниско ниво (около 1 млн. лв.), чуждестранните преки инвестиции демонстрират стабилност.

Икономическо развитие по сектори и отрасли

Структурата на общинската икономика по сектори се запазва почти непроменена: първичен сектор (добивна индустрия, селско и горско стопанство) - 26%; вторичен сектор (индустрия) - около 14%; третичен сектор (услуги) - около 60%.

В град Ардино има регистрирани общо 229 фирми, от които 149 ЕТ. Преобладават микрофирмите и МСП.

Обликът на местната индустрия трайно се формира от *текстилното и шивашкото производство*. В гр. Ардино, този подотрасъл е представен от общо 8 текстилни и шивашки предприятия с капацитет от 12 до 120 работни места. Най-голямото текстилно предприятие е „Артекс", произвеждащо прежди и тъкани за горно мъжко и дамско облекло. Оборудвано е с модерни технологии за производство. Шивашкото производство е представено от: „Ардатех" - Ардино, произвежда основно за външния пазар (Холандия), 40 заети; „ВИП-37" - Ардино, 60 заети; „Панотекс" - Ардино, около 45 заети; „Вени стил" - Ардино, 25 заети; „Ико-И.Мюмюнова" - Ардино, 15 заети; „Веба" - Ардино, 12 заети; „ЕС БИ ЕН" - Ардино, 25 заети.

Дърводобивът и дървообработването са представени от няколко стопански субекта - Държавно лесничейство - Ардино (30 заети), „Лескомпакт" (15 заети) и „Брезен" (60 заети). *Добивът и обработката на мрамор* се реализира от „Ранимрамор" (6 заети) и „Мармекс" (15 заети). *Машиностроенето* е представено единствено от клон на пловдивската фирма „Тунимекс" (произвежда фитинги за ВиК и отоплителни системи). *Строителството* е един от най-силно засегнатите от кризата подотрасли. Представено е от няколко малки частни фирми с нестабилна заетост.

Хранително-вкусовата индустрия има стандартен профил - няколко мандри, хляб и хлебни изделия. Неоползотворена възможност е изграждането на производствени мощности за производство на месо и месни продукти, както и за преработка на картофи. Възможни са партньорство и със съседни общини. Подобни преработвателни мощности ще осигурят директен пазар за специфични местни суровини, ще стимулират производството им, ще извадят голяма част от натуралните стопанства на пазара и ще осигурят много нови работни места. Паралелно, селскостопанският сектор ще се интензифицира и обнови.

Туризмът присъства неизменно в плановите документи на общината, но към 2012 г., регистрираните от статистиката стопански измерения са твърде скромни.

В петте хотела и четирите семейни хотела с общо 164 легла са реализирани едва 2418 нощувки при годишен капацитет над 38 хил. Общината е била посетена от 1504 туристи (вкл. 377 чужденци). Средният престой е кратък - 1 до 2 нощувки. Така настанителната база остава неефективно използвана - едва 6,3% от капацитета. Икономическите резултати са символични - едва 39 хил. лв. от нощувки.

на стр. 12

от стр. 11

По данни на общинската администрация, към средата на 2014 г. в гр. Ардино функционират 4 семейни хотела и 4 хотела на курортно-туристическия комплекс (КТК) „Бели брези“ с общ капацитет 250 души. Макар извън чертите на града, важно значение за туристическото му развитие има и КТК „Бели брези“.

С изключение на историческия музей, религиозните храмове и спортните съоръжения, туристическите ресурси са извън града. Извън града е разположена и основната част от настанителната база - курортно-туристически лесопарк „Белите брези“.

Освен общинската администрация, радетел за развитие на туризма в община Ардино е и МИГ - Ардино. Напоследък се правят сериозни усилия за експониране на културното и природно наследство, както и за създаване на туристически продукти. Общината разполага с проучени предпоставки за развитие на широка гама от алтернативни форми на туризъм - познавателен, планински, селски, хоби (ловен, риболовен, по специални интереси).

Третичният сектор предлага стандартен пълен набор от местни услуги. Търговията е доминирана от Нарkоon - Ардино. Банковите услуги се предоставят от клон на ДСК и офиси на Пощенска банка и Търговска банка. Не липсват транспортни фирми, фирми за почистване и поддържане на пътища, поща, ВиК услуги, мобилни оператори. Клонове на застрахователни дружества няма, но масовите услуги се реализират от физически лица по договори.

Отношение на общината към малкия и среден бизнес

Положителното отношение на общината към развитието на местния бизнес се удостоверява с редица подкрепящи дейности.

В процес на приемане е Наредба за насърчаване на инвестициите в община Ардино. Предвидени са конкретни мерки за предоставяне на общинска собственост за реализиране на инвестиционни проекти за разкриване на производства, индивидуално административно и техническо обслужване на бизнеса, консултантска помощ и други.

По проект „Предприемачество без граници“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ се проучват възможностите за създаване на Бизнес инкубатор в гр. Ардино съвместно с Клъстер ИКТ - София и Корк БИЦ - Ирландия, осъществени в публично-частно партньорство с бизнеса по смисъла на ЗПЧП.

Общината е с готовност за предприемане на допълнителни мерки, административни и нормативни решения, с цел подпомагане на местния бизнес.

Заключение по раздел Икономика

Проблемната картина на местната икономика може да се обобщи в следните констатации:

- Едностранчиво, небалансирано промишлено развитие и липса на съвременни производства - основната заетост е в леката промишленост (шивашки цехове, текстилно производство) и хранително-вкусовата промишленост (предимно мандри).
- Ниска конкурентоспособност на произвежданата продукция, амортизирана материално-техническа база, липса на съвременна техника и технологии.
- Малко свежи инвестиции, неоползотворени остават свободен и годен сграден фонд, работна ръка и инфраструктурни условия.
- Ниско ниво на предприемчивост и отсъствие на стартов капитал за нови бизнеси на местните хора.
- Висока зависимост от външни суровини, нестабилна ресурсна осигуреност.

В заключение по този раздел, градът изпитва остра нужда от нови работни места (особено за мъжкото население). Възможностите са в привличане на инвестиции в преработителни мощности (базирани на месо и картофи), както и в чисти технологични производства.

СОЦИАЛЕН СЕРВИЗ И СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Образование

Секторната политика е насочена към осигуряване на качествено и съвременно образование и възпитание на децата в Ардино. Задачите пред образователната система са: гарантиране на равен достъп до образование за всички; подобряване на качеството на обучението; интегриране на децата със специални образователни потребности; развитие на извънкласните дейности; обновяване и модернизиране на материално-техническата база.

Образователната система на гр. Ардино функционира в 2 детски градини (ОДЗ „Слънце“ и ЦДГ „ Брезичка“ общо с около 200 деца), Общински детски комплекс и СОУ „В. Левски“. През учебната 2013/2014 г. в града са се обучавали общо 430 ученици. С решение на Ощински съвет - Ардино от м. май 2014 г., съществувалата до скоро самостоятелно ПГ „Хр. Смирненски“ се слива със СОУ „ Васил Левски“, като се запазва паралелка с професионална насоченост.

Положителен факт е, че няма отпаднали ученици от задължително училищно обучение. Специално внимание се отделя на децата със специални образователни потребности (8 в цялата община). Капацитетът на училищата е достатъчен дори за едносменен режим. Проблем е прогресивно намаляващият брой деца в училищна възраст, водещ до закриване на цели училища.

Разкритите в предходния планов период потребности на материалната база от обновяване (включително енергийно саниране), са удовлетворени чрез успешно реализиран проект по ОПРР „Подобряване на сградния фонд на образователните институции в гр.Ардино“. Остава потребността от обновяване на училищните дворове и физкултурните салони.

В заключение, материалната база на образованието в гр. Ардино е в добро състояние, с изключение на училищните дворове и физкултурните салони. За тях следва да се направи проект по новата ПРСР, мярка „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“.

Младежки дейности

В контекста на висока безработица (26%), ниски доходи и емиграция на младите хора от общината, с решение № 343 от 11.02.2014 г. на Общински съвет - Ардино е приет Общински план за младежта. Към разкритите в анализа проблеми са насочени цели в осем приоритетни направления: икономическа активност и кариерно развитие на младите хора чрез подкрепа за качествена професионална реализация и разкриване на нови работни места; достъп до информация и качествени услуги; здравословен начин на живот чрез превенция на факторите на риска, подобряване на спортната база, нови форми на здравно образование; превенция на социалното изключване на младите хора в неравностойно положение; развитие на младежкото доброволчество чрез осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности; гражданска активност на младите хора; развитие на междукултурния и международния диалог; ролята на младите хора в превенция на престъпността.

Изпълнението на този план ще се координира от Общински консултативен съвет по въпросите на младежта.

➔ *Следва*

Протокол № 29

Р Е Ш Е Н И Я

на Общински съвет - Ардино, приети на заседание, проведено на 22 октомври 2014 г.

РЕШЕНИЕ № 416

Упълномощава кмета на община Ардино Ресми Мехмед Мурад да подпише Запис на заповед, без протест и без разноски, платима на предявяване в полза на ДФ „Земеделие" - Разплащателна агенция в размер на 23 587,70 лв. за обезпечаване на 110 % от стойността на допустимия ДДС на извършено авансово плащане по договор за отпускане на финансова помощ № 35/3/3210113 от 10.01.2014 г. по мярка 4.1 „Прилагане на стратегии за местно развитие" за проект „Реконструкция и рехабилитация на общински път Долно Прахово - Левци - Богатино, част от общински път с KRZ3021 /KRZ1008, п.к. Брезен - Долно Прахово/ Млечино - мах. Левци", сключен между Община Ардино, Местна инициативна група - Ардино и ДФ „Земеделие" - Разплащателна агенция.

● Възлага на кмета на общината да подготви необходимите документи за получаване на авансовото плащане по договор № 35/3/3210113 от 10.01.2014 г. и да ги представи пред ДФ „Земеделие" - Разплащателна агенция.

РЕШЕНИЕ № 417

Актуализира приетата за 2014 г. програма за управление и разпореждане с имотите - общинска собственост, като включва в списъка следните имоти - частна общинска собственост:

1. Урегулиран поземлен имот (УПИ) XIV от квартал 20, с площ 717 кв.м. по регулационният план на с. Бял извор, предназначен за търговска дейност.

2. УПИ XIII от кв. 20, с площ 80 кв.м. по регулационният план на с. Бял извор, предназначен за търговска дейност.

● Открива процедура за продажба на имотите.

● Упълномощава кмета на общината да възложи на лицензиран оценител изготвянето на оценки на вещите.

РЕШЕНИЕ № 418

Приема пазарните оценки за продажба имоти, определени от лицензиран оценител и ги обявява за първоначална тръжна цена за продажба, както следва:

1. Неурегулиран поземлен имот с кадастрален № 011431, намиращ се в урбанизираната територия на с. Светулка, с площ 706 кв.м. Първоначална тръжна цена - 5 900 лв.

2. УПИ VII от квартал 8, представляващ имот с № 332 по ПУП на с. Горно Прахово, с площ 782 кв.м., предназначен за жилищно строителство. Първоначална тръжна цена - 1 800 лв.

3. Неурегулиран поземлен имот с кадастрален № 000500, намиращ се в урбанизираната територия на с. Любино, с площ 1 283 кв.м., ведно с изградената върху него двуетажна масивна жилищна сграда със застроена площ 74 кв.м. и разгърната застроена площ 148 кв.м. Първоначална тръжна цена - 9 000 лв.

4. Неурегулиран поземлен имот с кадастрален № 000700, намиращ се в урбанизираната територия на с. Любино, с площ 516 кв.м., ведно с изградената върху него двуетажна масивна жилищна сграда със застроена площ 57 кв.м. и разгърната застроена площ 114 кв.м. Първоначална тръжна цена - 3 620 лв.

5. УПИ XI от кв. 8 с площ 122 кв.м. по регулационния план на гр. Ардино, с площ 1 600 кв.м. Първоначална тръжна цена - 3 600 лв.

6. Поземлен имот с кадастрален № 865 от кв.79 по регулационния план на гр. Ардино, кв. Къпина, с площ 621 кв.м., ведно с изградената върху него едноетажна масивна сграда - склад за пестициди, със застроена площ 121 кв.м. Първоначална тръжна цена - 5 350 лв.

7. Незастроен урегулиран поземлен имот с площ 750 кв.м., намиращ се в гр. Ардино, ул. „Пирин", УПИ VI - 836, кв. 21 по ПУП на Ардино, отреден за жилищно застрояване. Първоначална тръжна цена - 9 130 лв.

8. Незастроен урегулиран поземлен имот с площ 600 кв.м., намиращ се в гр. Ардино, ул. „Шипка", УПИ VII - 211, кв. 21 по ПУП на Ардино, отреден за жилищно застрояване. Първоначална тръжна цена - 7 285 лв.

9. Незастроен урегулиран поземлен имот с площ 450 кв.м., намиращ се в гр. Ардино, ул. „Шипка", УПИ VII - 210, кв. 21 по ПУП на Ардино, отреден за жилищно застрояване. Първоначална тръжна цена - 5 470 лв.

10. Неурегулиран поземлен имот с кадастрален № 000003, намиращ се в урбанизираната територия на гр. Ардино, кв. Орлово, с площ 509 кв.м. Първоначална тръжна цена - 3 300 лв.

11. Земеделска земя - имот № 014129 с площ 1.109 дка, намиращ се в землището на с. Бял извор, местността Бахче. Първоначална тръжна цена - 286 лв.

● Определя процедурата за продажба на имотите - публичен търг с явно наддаване.

● Упълномощава кмета на общината да организира подготовката и провеждането на търговете и да сключи договорите за продажба със спечелилите участници.

РЕШЕНИЕ № 419

Дава съгласие за удължаване срока договор № 18/15.10.2009 г. за наем на общинско нежилищно помещение (бюфет за закуски в сградата на СОУ „В. Левски" - Ардино) за срок от една година, считано от 15.10.2014 до 15.10.2015 г.

● Упълномощава кмета на общината да сключи анекси към договорите за наем.

РЕШЕНИЕ № 420

Предлага да се отдадат под наем през стопанската 2014-2015 г. земи от ОПФ на безимотни и малоимотни граждани с постоянно жителство в населеното място в чието землище се намират, след подаване на заявление до кмета на общината. Срокът на договорите за отдаване под наем на земите да бъде една година.

● След удовлетворяване молбите на безимотните и малоимотни граждани, отдаването под наем или аренда на земеделски земи от общинския поземлен фонд, с изключение на пасищата и ливадите, да се извършва чрез търг или конкурс.

● Упълномощава кмета на общината да организира подготовката и провеждането на търг с явно наддаване и да сключи съответните договори.

РЕШЕНИЕ № 421

Утвърждава годишен план за паша на територията на община Ардино за стопанската 2014-2015 г.

● Дава съгласие за предоставяне на мери и пасища - общинска собственост за общо и индивидуално ползване през стопанската 2014-2015 г. и определя правила *на стр. 14*

от стр. 13

за ползването на мерите и пасищата на територията на община Ардино. Пасищата и ливадите, определени за индивидуално ползване могат да бъдат отдавани под наем или аренда без търг или конкурс на собственици или ползващи на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Системата за идентификация на животните и регистрация на животновъдните обекти на БАБХ. Останалите свободни пасища и ливади се отдават чрез търг на лица, които поемат задължение да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние.

- Таксата за ползване на общински мери и пасища е в размер на 2.00 лв.
- Упълномощава кмета на общината да организира подготовката и провеждането на търговете и да сключи съответните договори.

РЕШЕНИЕ № 422

Обявява от публична в частна общинска собственост следните недвижими имоти:

1. УПИ VI-106 от кв. 15 регулационния план на с. Бял извор, ведно с изградената върху него бивша ФЗП (Здравна служба) - двуетажна масивна сграда с приземен етаж.
2. УПИ II-319 от кв. 29 по регулационния план на Ардино, ведно с изградената върху него бивше начално училище „Хр. Ботев“ - двуетажна масивна сграда с приземен етаж.
3. Самостоятелно обособена част от административна сграда (кметство) в с. Бял извор, със застроена площ на частта 45.50 кв.м.
4. Търговско помещение № 1, представляващо самостоятелно обособена част от административна сграда (кметство) в с. Боровица, със застроена площ 66 кв.м.
5. Търговско помещение № 2, представляващо самостоятелно обособена част от административна сграда /кметство/ в с.Боровица, общ.Ардино, със застроена площ 55.50 кв.
6. Общежитие № 1, пететажна масивна сграда със застроена площ 514.00 кв.м. и Общежитие № 2, пететажна масивна сграда със застроена площ 514.00 кв.м., построени върху УПИ VIII, кв. 29 по ПУП на Ардино.

- Упълномощава кмета на общината да направи необходимата корекция в акта за общинска собственост.

РЕШЕНИЕ № 423

Променя предназначението на общежитието за настаняване на ученици - младежи в общежитие за временно настаняване на крайно нуждаещи се лица и семейства и такива, пострадали от природни бедствия с наемни цени, определени с решение на Общинския съвет.

- Възлага на кмета на общината да отрази промените в актовете за общинска собственост.

РЕШЕНИЕ № 424

Променя предназначението на общински имот подробно описан в акт за частна общинска собственост № 718 от 03.12.2008 г. в общежитие за временно настаняване на крайно нуждаещи се лица и семейства с постоянен адрес на територията на кметство Бял извор и такива, пострадали от природни бедствия с наемни цени, определени с решение на Общинския съвет.

РЕШЕНИЕ № 425

Приема да се извърши изменение на УПИ VI-106 от кв. 15 по ПУП на с. Бял извор:

- УПИ XII-106 с площ 1 135 кв.м. от кв. 15 за обществено обслужване;
- УПИ XIII-106 с площ 1 789 кв.м. от кв. 15 за здравна служба;
- Улица по съществуващ асфалтиран път за обслужване на здравната служба.

РЕШЕНИЕ № 426

Упълномощава кмета на общината да сключи договор за възлагане на обществен превоз на пътници с автобусен транспорт по автобусна линия от утвърдената Общинска транспортна схема за срок от три години за автобусна линия Долно Прахово - Търна.

РЕШЕНИЕ № 427

Избира комисия за изготвяне на предложения за именуване и преименуване на улици, площади, паркове, инженерни съоръжения, курорти и курортни местности и други обекти с общинско значение. В състава на комисията включва членовете на Обществения съвет за закрила на културното наследство, с председател Неджми Ходжов - зам.-кмет на община Ардино.

РЕШЕНИЕ № 428

Актуализира състава на комисията за социално подпомагане, с председател Бахар Реджебов - началник на отдел „Образование, култура и спорт“.

РЕШЕНИЕ № 429

Приема следните изменения и допълнения в Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Ардино:

1. В чл. 72, ал.1, думата „такса“ се заменя с израза „цена на услуга“, в т. 1 след думата самосвал се добавят контейнеровоз, високопроходим автомобил „Заурер“, а числото 10.00 се заменя с числото 20.00.
2. В т. 2 числото 10.00 се заменя с числото 20.00.
3. В т. 4 отпада текстът УАЗ-453.
4. В чл. 72, ал. 2, текстът „на кубик изкъртен материал, количеството изкъртен материал се определя с протокол от служители от Общинска администрация Ардино“ след числото 160.00 се заменя с израза на ден.

РЕШЕНИЕ № 430

Променя вида на социалната услуга от „Защитено жилище“ на „Защитено жилище за хора с умствена изостаналост“ - Ардино, считано от 01.01.2015 г.

РЕШЕНИЕ № 431

Закрива полудневната група в ПДГ - Млечино за учебната 2014/2015 г.

РЕШЕНИЕ № 432

Организира обществено обсъждане на проект за поемане на дългосрочен дълг за финансово подпомагане и развитие на МБАЛ - Ардино.

РЕШЕНИЕ № 433

Приема информацията за дейността на ВиК - звено Ардино.

РЕШЕНИЕ № 434

Предлага следните лица за съдебни заседатели при Районен съд - Ардино: Семиха Кямилова Гюлестанова, Атанас Атанасов Чочев, Ахмед Рамадан Емин, Кямил Мехмедов Кичуков, Фахри Мусов Бекиров, Съби Велинов Узунов, Азис Халибрям Мурад, Сезер Себахадтин Бекир, Тодор Петков Буров, Катя Христова Димитрова, Йосиф Асенов Бисеров, Нилюфер Фетхи Емин, Тюмай Мустафова Халилова, Айля Хайдарова Аптишева, Мустафа Хълми Мустафа, Минка Венцеславова Митева и Гюлзаде Халибрямова Хамзова.

РЕШЕНИЕ № 435

Отпуска еднократна финансова помощ за лечение на Даниел Ясенов Сакалиев от гр. Ардино в размер на 360 лева, като средствата да бъдат удържани от възнагражденията на общинските съветници.

Пълните текстове - на сайта на Община Ардино: www.ardino.bg

Уроците на Фаусто Фаджоли

УРОК 1

За ограничаване на последствията от прекомерната употреба на природни ресурси и ограничаване на замърсяването, Фаджоли изгражда инсталации за преработка на слънчевата и вятърната енергия. Поставени са слънчеви панели за преобразуване на слънчевата енергия в електрическа. Инсталиран е вятърен генератор с мощност 3kW, който е в състояние да произведе чиста енергия, за да задоволи напълно нуждите на фермата.

УРОК 2

Водопречиствателната инсталация функционира чрез фитопочистване посредством корените на растения като папрати и др. Изградена е система за събиране на дъждовните води. Всичко е свързано с канали към една събирателна вана, снабдена с помпа, която разпределя събраната вода. По този начин снабдяването с вода и пречистването на използваната вече вода допринасят за повторната ѝ употреба извън домакинството: за поливане, за употреба в тоалетните и т.н.

В резултат е постигнат добър икономически ефект, но най-вече ефектът е фокусиран върху опазването на околната среда.

УРОК 3

Разделното събиране на боклука и неговата повторна употреба намалява количеството на веществата за изхвърляне и впоследствие - търсенето на суровини. За целта е предвидена обработка на отпадъците, произведени от фермата и последващата им употреба.

УРОК 4

„Осинови плодно дърво“ - инициатива, възникнала след остър недостиг на работна ръка по време на кампания за събиране на реколтата от череши във фермата на Фаджоли. Предложено е на учениците от най-близкото градче да „осиновят“ с поставянето на табелка с тяхното име едно плодно дърво, за което трябва да се грижи детето, заедно със своите родители. Събраната от „осиновителя“ реколта му се предоставя (колкото поиска) за консумация веднага, а останалата част се превръща в конфитюр, ликьор и т.н. във фермата и преимуществено се предлага пак на „осиновителя“ на преференциална цена.

УРОК 5

Безотпадни технологии за използване на продукцията от фермата или, както се спомена по-горе - плодовете на черешите, се консумират сурови или преработени.

От дръжките на плода се прави чай, а костилките - изсушени и събрани в подходяща торба, могат да се ползват като затоплящо или изстудяващо средство след предварително поставяне съответно в микровълнова фурна или фризер.

УРОК 6

Инициатива „Хепи-био“ - промотиране на био-продукти (плодове и зеленчуци, произведени в органична среда) на плажовете, намиращи се на 1 час път от Територията на МИГ - Алтра Романя, или чрез организиране на закуски или вечери в крайморските хотели.

„Дни във фермата“ - инициатива, която предлага бинома „морето-поле“ като един голям ресурс за производство на качествени продукти и като извор на здраве и здравословно хранене. Почиващите на брега на морето идват във фермата и така разнообразяват почивката си с интересни, полезни и разнообразни атракции.

В този контекст възниква идеята, че трябва да се консумират продуктите според сезона - вкусни, здравословни и питателни, в състояние да ни доставят енергия, сила и имунитет срещу болести. За целта, за подобряване достъпа на местните храни до пазарите са направени постъпки до Общините от Територията на МИГ-а, да предоставят подходящи места на селскостопанските предприемачи, които възнамеряват да продават директно продуктите си на тези т. нар. „био-пазари“.

ИЗВОД ОТ ДЕЙНОСТТА

Търсене на териториална идентичност с цел да се развиват типичните характеристики, с което да се придаде стойност на Територията.

АНТОЛОГИЯ • АРДИНСКИ ГЛАС •

Наджи ФЕРХАДОВ

С РОДОПСКА ПЕСЕН

„Оти ли се, момне ле, навдигаш,
барем да не те познавам...”

Разбраха вече
всички у дома -
ей тази подхващам,
когато съм бесен.
За родилни мъки
плямпа ли стара мома,
запуши й устата
с родопска песен.

Някой те е обидил,
казва жена ми,
но била сигурна,
че аз съм започнал пръв.
Фракции, реакции -
желани, нежелани...
Шумът бил същински допинг
за моята селска кръв.

Аз съм родопчанин,
дълго ще живея.
Не си троша нервите
за щяло и нещяло.
Защо трябва да се крещи
тихичко си пея.
Но знам, сит ли е вълкът,
няма агне цяло.

МНЕНИЕ

Трудностите ни правят по-силни и успешни

С огромно вълнение очакваме всяко издание на Международния турнир в Ардино в памет на изтъкнатия тенисист и треньор Дургут Адемов - Джофи. Тенисистите с голямо желание участват в това мащабно състезание. С всяко следващо издание нивото на турнира се вдига. Показатели са и успехите на тенисистите от Ардино. Голяма заслуга за този успех безспорно има талантливият треньор Бахри Юмер.

Организирането на такъв мащабен международен турнир е много отговорна и много важна мисия. Поздравявам ръководството на община Ардино в лицето на кмета Ресми Мурад. В китното планинско градче, въпреки трудните финансови времена, намират изход и създават необходимите условия за провеждането и съхраняването на турнира.

Мадлена АНГЕЛОВА,
треньор на СКТМ „Локомотив“ - Горна Оряховица

РОДОПСКИ ДИАЛЕКТ

Госпуд има...

Один чулек утишъл на берберин зам да гу обръсне и обричи. Задумали са те за какво ли не ага берберинан рекал:
- Нема госпуд на съва земя.
- Ам, отиˀ? - рекал чулекан.
- Как отиˀ!? Излези на пътян и ше видиш. Ако има госпуд ше има ли солкува многу паратики людие - и кулавки, и сакатьки, и сираци. Двамина-тримина зингине, другине врить - фукари... Ако има госпуд и ако на гали нема да даде да има айсакова теглило и солкува больки по людесу.
Чулекан са позачудил ама никак му ни отвърнал. Ага го обричили и нагодили си търнал. Ни щеш ли лу опреш берберницана глъда върви по пътян один брадив и рошав чулек - мехнел дракус в главъна...
Повърнал са тугав назадь и рекал на берберинан:
- Знаиш ли шту ште да ти рекам... Нема бербер в сое град.
- Как ней! Я ни ли сам бербер!?...
- Ни си! - отсекал чулекан. Ако си бербер, ни име да има айсакъв рошав и брадив чулек каксу айсое десу върви по пътяс.
- Бре чулече... Ал съм я крив, чи ни е дошъл да го обричам и нагодям какну требва.
- Аа, аль айтей е била работата. Тугава и я ште да ти река:
- Госпуд има! Ам людесу го ни тръсят и ни ходят при нега. Затва има и солкува бално по съва видельница...

АРДИНСКИ ГЛАС
РАЗПРОСТРАНЯВА СЕ БЕЗПЛАТНО!
Главен редактор
Саффет Ерен
0889 301 592 • ard_glas@abv.bg
„Ардински глас“ е месечно двуезично издание на Общинска администрация и Общински съвет - Ардино
Адрес на редакцията
6750 Ардино, ул. „Бели брези“ № 29